

MAGYAR DISZITMÉNYEK

RAJZOLTA ÉS KIADJA:

Várdai Szilárd.

*

1. FÜZET 18 MŰLAP. ÁRA: 20 K.

BUDAPESTEN, 1910.

ÁTENGEDÉSI DÁNY
ELLENŐRIZT
1963

MAGYAR DISZITMÉNYEK

RAJZOLTA ÉS KIADJA

VÁRDAI SZILÁRD.

SOMOGY MEGYÉBEN és a FELVIDÉKEN összegyűjtött anyag egy részét adja közre most VÁRDAI SZILÁRD a képzőművészeti főiskola igazgató-tanára, ki magyar motívumok összeszedésével, rajzolásával s megmentésével évek óta foglalkozik. A munka tartalmát Somogyból és felvidékről nyert motívumok képezik: vászonhímzések, szöttes-varrotas munkák, subahímzések feketén és színesen, bőrhímzések, melyek — sajnos — ma már a népnél kiveszőben vannak.

E mű célja egyrészt az érdeklődést ébren tartani népművészetünk iránt, másrészt régi magyaros mintákat adni az iskolák kezébe. A mozgalom, mely népünk művészeti kincseinek összegyűjtését célozza, nem nagyon régi keletű, de nagy haszna van, mert sok értékes anyagot mentünk meg vele a jövőnek.

Nagyra vagyunk iparművészetünk fejlődésével. A haladás nagy is e téren, de nem hallgathatjuk el, hogy e művészet idegen hatások alatt indult meg s még most sem eléggé magyaros jellegű. Sok internacionalis ízű portékát gyártott. Igazi értéke csak akkor lesz, ha hazai anyagot, hazai formában dolgoz fel, a magunk köntösében jelenik meg idegen földön s nem internacionalis ruhában. Több alkalommal tapasztalhattuk, hogy sikert csak magyaros ízű produktumokkal arattunk, tehát ezen irányban kell haladnunk.

Pár lelkes ember állandóan foglalkozik magyaros motívumok keresésével és gyűjtésével. S itt nem szabad szünetet tartani, mert népies iparunk s a vele rokoniparágak kiveszőben vannak.

Népünk régi jó szokását, mely a szövés-fonás, hímzés, varrás és faragásban nyilvánult, a legtöbb vidéken elhagyta.

Miért? Mert látja a boltokban a sok kész holmit, tarka selyem- és bársony-szöveteket, szalagokat; élelmes üzletemberek hatása alatt ma már nem sző-fon, hanem veszi a készet, melynek divatja van. A divat minden évben újat hoz, újat kínál; a mult évi cikk megvetett és divatjamulttá válik. Ez sok pénzbe kerül, a viselet többé nem a régi magyaros s nem száll a szép ruha apáról, anyáról gyermekeire. A sok pénz, melyet érte adnak, idegenbe kerül.

Somogyban a divatos bécsi portéka a háznál készült holmit kiszorította s leszoktatta az asszonyokat a szövés-fonás-hímzés és varrásról. Minek vesződnének vele, mikor mindent kapnak készen, igaz hogy drága pénzen? A maguk szötte-fonta, varrott ruha sokkal erősebb, szebb volt, mint a mostani, hozzá sokkal olcsóbb is, mégis elhagyták.

503.939
ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR
K-2029/1974
LELTÁRI SZÁM

(R
2)

Nemcsak a háziipar semmisült meg, hanem a vele rokon szücs- és szűrszabóipar is végnapjait éli. A férfiak sem szeretik viselni a fehér subát, a szűrt, a bundát. Rossz posztóból való kabátot s nadrágot hordanak.

Ideje tehát, hogyha már ezt a romlást nem tudjuk megakadályozni s a korszellemet a maga nivelláló és egyenruházó útjában fel nem tartóztathatjuk: gyűjteményeinkben eredetiben s e mellett rajzban őrizzük meg a népművészet motívumait.

Rajta kell lennünk, hogy úgy az ipariskolában, mint a műhelyekben a régi magyaros motívumok szem előtt legyenek és használtassanak. A népet is tán visszatéríthetnénk a helyes útra, ha munkáinak kellendőséget tudnánk biztosítani. Ebből az egész országra kiható szellemi és anyagi haszon származnék.

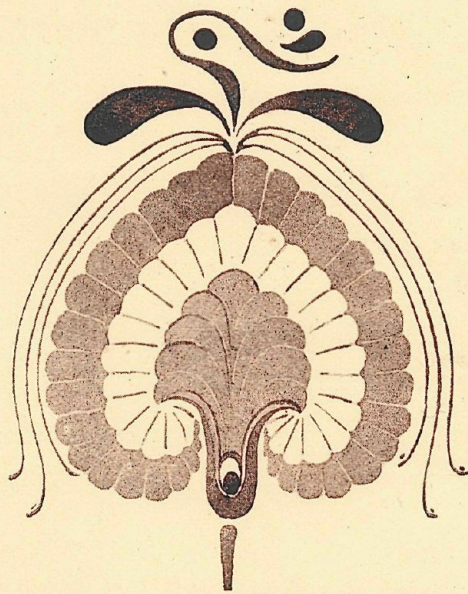
Várdai szép anyagot gyűjtött össze. Úgy művészi tekintetben, mint magyar szempontból: az anyag kiváló. A képzőművészeti főiskolán már évek óta használjuk. E lapok úgy is mint rajzolás anyag, úgy is mint a tervezéshez szükséges elemek előnyösen kiaknázhatók. Közép- és polgári iskolák, felsőbb leányiskolák, tanító- és tanítónőképzők, valamint ipariskolák igen használható gyűjteményt nyernek benne, építészek pedig bő tárházat a magyar motívumoknak.

A munka első kibővített sorozata most jelent meg. A második sorozat hasonló szellemben és irányban következik. Melegen ajánlhatom a kartársak figyelmébe.

Budapesten, 1910 július havában.

BOSZNAY ISTVÁN

tanár, festőművész.

Ernest Kellner jeune imprimerie artistique, Budapest.

Vinglai

BUDAPEST

0363

Vargha

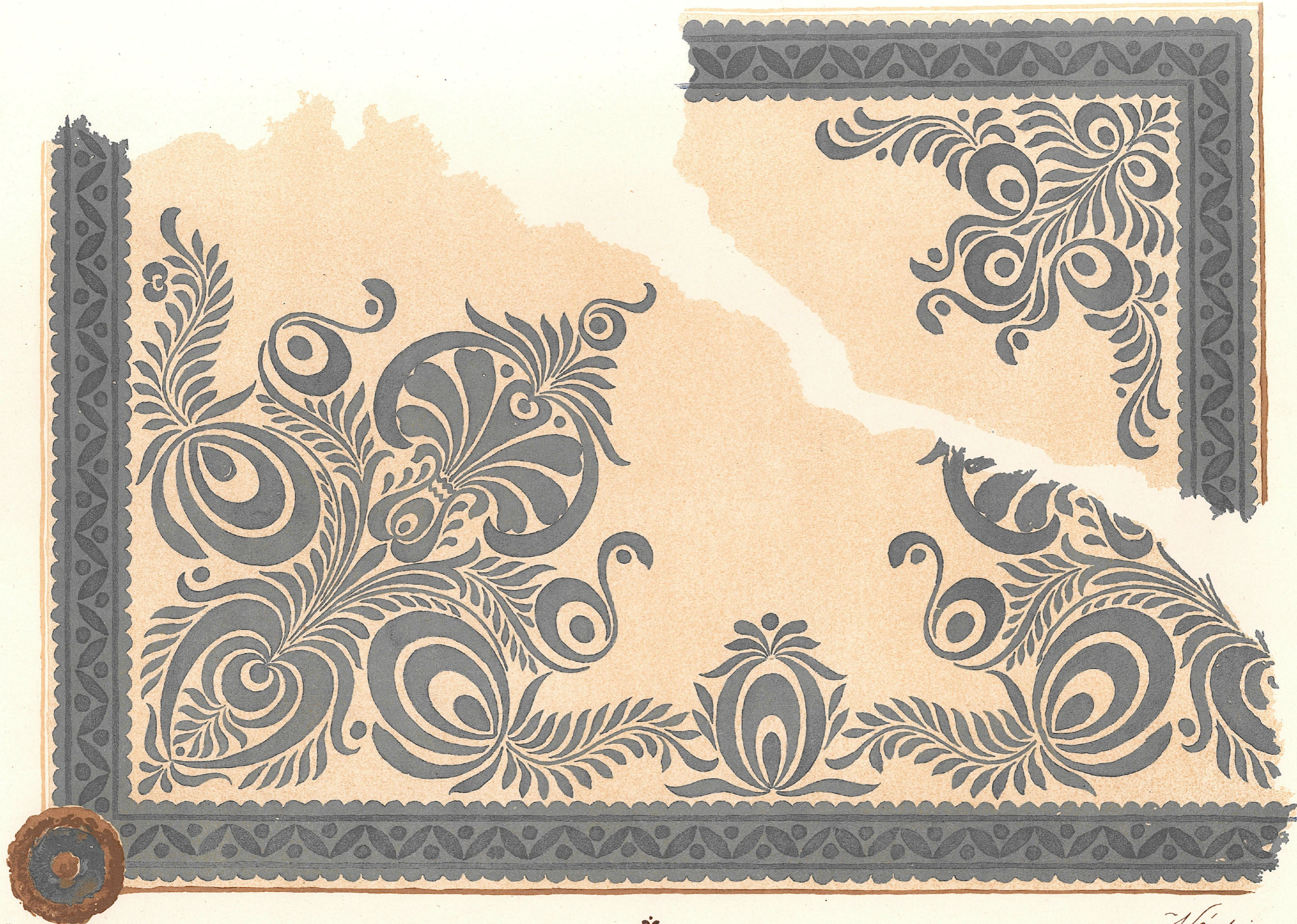
Vergil

Wardai

Vergil

Varglav

Vonglai

Vargyas

Ernest Kellner jeune imprimerie artistique, Budapest.

Varglai

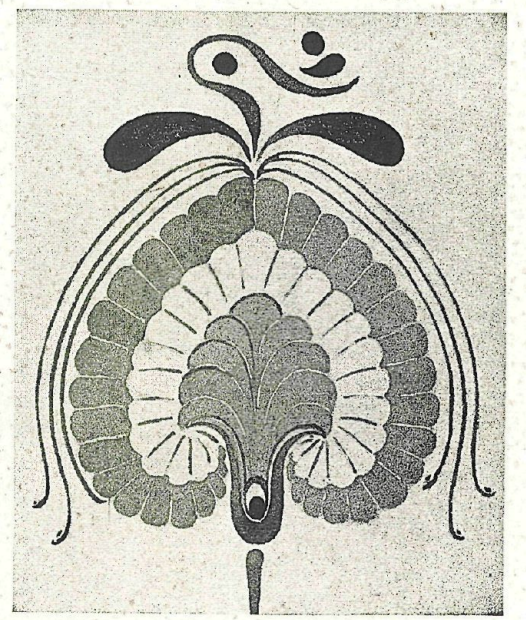
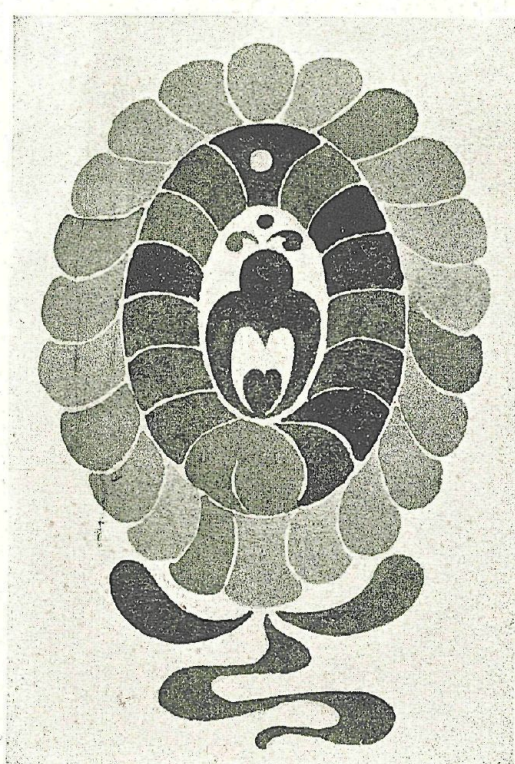
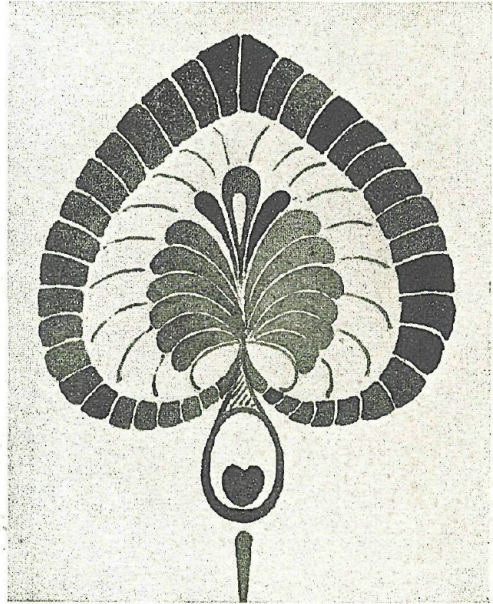
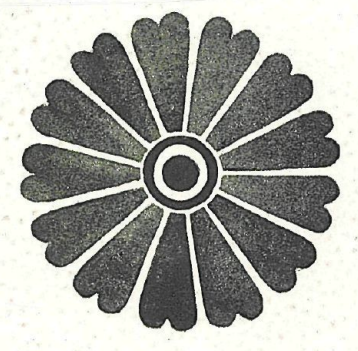
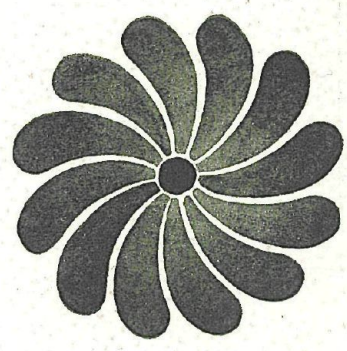
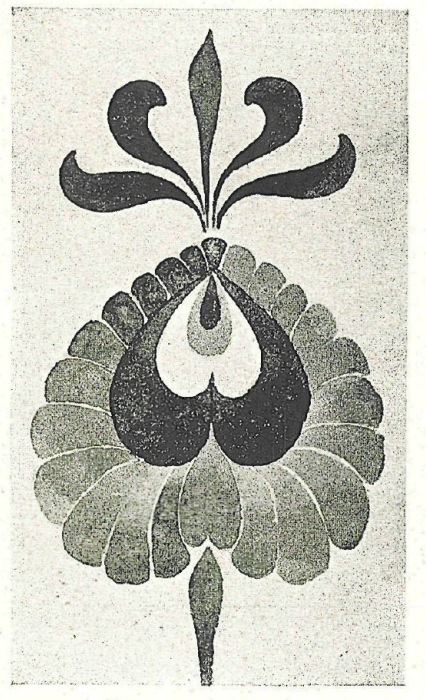
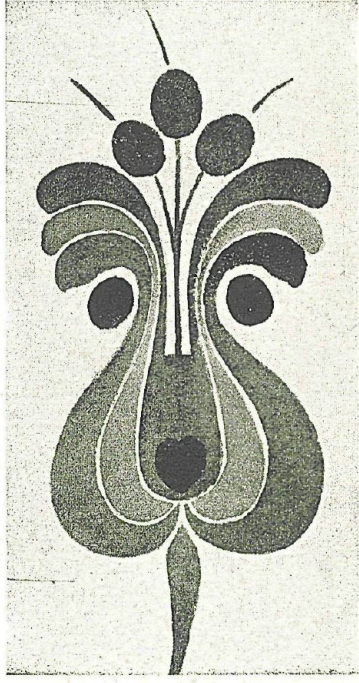
BUDAPEST

Ernest Kellner jeune imprimerie artistique, Budapest.

Vargai

Ernest Kellner jeune imprimerie artistique, Budapest.

Vargai

